

Any acadèmic	2015-16
Assignatura	10732 - Complement de l'Especialitat de Tecnologia de Serveis 2: Contextualització
Grup	Grup 1, AN
Guia docent	I
Idioma	Català

Identificació de l'assignatura

Assignatura	10732 - Complement de l'Especialitat de Tecnologia de Serveis 2: Contextualització
Crèdits	0,75 de presencials (18,75 hores) 2,25 de no presencials (56,25 hores) 3 de totals (75 hores).
Grup	Grup 1, AN (Campus Extens)
Període d'impartició	Anual
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx
Maria Inmaculada Gómez Pulido imma.gomez@uib.cat						Cal concertar cita prèvia amb el/la professor/a per a fer una tutoria

Contextualització

PROFESSORAT:

Immaculada Gómez, Llicenciada en Psicologia per la UB. Màster en Psicologia Social (UB) i Màster en Enginyeria de la Formació (UIB). Professora associada de la Facultat d'Educació de la UIB (2000-2012) i Professora de secundària de la Conselleria d'Educació de les Illes Balears (2005-2009). Formadora i Investigadora per compte pròpia, en els àmbits d'educació no formal, formació per l'ocupació, recursos humans i formació de formadors.

ASSIGNATURA

Aquesta assignatura es planteja com un recurs per als futurs docents de cicles formatius de les diferents especialitats de famílies professionals de formació professional de serveis.

Requisits

Competències

En finalitzar l'assignatura l'alumnat serà capaç de:

- Conèixer els continguts dels currículums dels títols de les famílies professionals de formació professional relacionats amb la seva especialitat.
- Reconèixer les diferents ocupacions i de les diferents professions associades als títols de formació professional de serveis

Any acadèmic	2015-16
Assignatura	10732 - Complement de l'Especialitat de Tecnologia de Serveis 2: Contextualització
Grup	Grup I, AN
Guia docent	I
Idioma	Català

- Localitzar les fonts d'informació i els recursos educatius a l'abast per al desenvolupament dels continguts propis dels diferents mòduls de continguts

Específiques

- * 12. Conèixer de forma rigorosa i actualitzada la matèria o matèries que s'han d'impartir, la terminologia pròpia de les mateixes en ambdues llengües oficials, i analitzar críticament llur importància en el context socioambiental, econòmic i cultural.
- 13. Conèixer els continguts curriculars de les matèries relatives a l'especialització de tecnologia de serveis i valorar la seva contribució a la consecució dels objectius i competències propis de l'FP.
- 15. Conèixer les característiques pròpies i actuals de les professions vinculades a l'especialització de tecnologia de serveis i ser conscient de la necessitat d'adaptar-se a les transformacions que puguin requerir les professions.
- 21. Cercar, seleccionar, processar i comunicar informació (oral, escrita, audiovisual o multimèdia) adaptar-la i utilitzar-la en els processos d'ensenyament-aprenentatge de les matèries pròpies de tecnologia de serveis.
- 29. Relacionar els continguts dels cicles formatius corresponents a diferents mòduls, amb la finalitat de desenvolupar experiències interdisciplinars.
- 30. Conèixer els recursos educatius, especialment els relacionats amb les TIC.
- 45. Desenvolupar una actitud reflexiva i crítica davant l'entorn social i cultural, l'entorn institucional en el que es treballarà i davant la seva pròpia pràctica professional..

Genèriques

- * 1. Conèixer els continguts curriculars de les matèries relatives a l'especialització de tecnologia de serveis, així com el cos de coneixements didàctics entorn als processos d'ensenyament i aprenentatge, així com el coneixement de les professions associades a l'especialitat.
- 3. Cercar, obtenir, processar i comunicar informació (oral, impresa, audiovisual, digital o multimèdia), transformar-la en coneixements i aplicar-la en els processos d'ensenyament i aprenentatge en els mòduls dels cicles formatius corresponents a les famílies professionals de tecnologia de serveis..

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el màster a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/master/comp_basiques/

Continguts

Continguts temàtics

Tema 1. Els continguts dels cicles formatius

Els continguts dels mòduls dels cicles formatius en les dimensions socials, econòmiques, laborals i culturals: característiques socioeconòmiques dels sectors d'activitats de les famílies professionals de serveis, importància del sector en l'economia balear, mercat laboral, ocupacions i perfils professionals. Sectors emergents

Tema 2. Contextos educatius en formació professional

Anàlisi de contextos i situacions educatives rellevants per a l'ensenyament dels continguts de l'especialitat de tecnologia de serveis: coaching, tallers, treball per projectes, resolució de problemes, simulacions, la formació en centres de treball. Entrenament en habilitats docents

Tema 3. Aportacions Tecnologia de serveis a temes transversals

Anàlisi dels continguts de l'especialitat i la seva incidència en temes transversals.

Tema 4. La realitat educativa

- La realitat educativa avui.

Any acadèmic	2015-16
Assignatura	10732 - Complement de l'Especialitat de Tecnologia de Serveis 2: Contextualització
Grup	Grup I, AN
Guia docent	I
Idioma	Català

- L'orientació acadèmica i professional als estudiants d'ESO, FP i batxiller. Nocions d'Acció tutorial als centres.
- Importància formativa de les pràctiques als centres de secundària.
- Orientació post-màster. Com arribarem a un centre? On hem d'anar, quins cursos aporten punts, com funcionen les puntuacions pel que fa a les oposicions, informació llistes etc.

Metodologia docent

Els tipus de situacions d'ensenyament-aprenentatge seran els següents:

a) De caràcter presencial (en situació d'aula)

Presentacions per part de la professora, mitjançant tècniques expositives i demostratives dels continguts teòrics. A partir de la utilització de presentacions en aplicacions de presentacions.

Altres tècniques metodològiques consistiran a més a més en treball en petits grups, debats, phillips 6.6, grup nominal, estudi de casos, activitats amb suport informàtic (recerca en internet) i simulacions de situacions educatives.

b) De caràcter semi-dirigit (fora de l'aula, però sota la direcció docent) i autònom

Treball col.laboratiu en petits grups o individualment, per a la recerca d'informació, realització d'activitats iniciades a classe, etc.

Activitats de tutoria individualitzades i grupals. Presencials o per correu electrònic.

Realització d'activitats complementàries optatives.

Participació en la xarxa de Campus extens, en propostes didàctiques de la professora

La dinàmica d'aquesta assignatura, donada les seves característiques de complementaritat, propiciarà una metodologia molt participativa i centrada en el propi auto aprenentatge i auto orientació dels alumnes. Per tant, la tasca docent es centrarà en fer un acompanyament al procés d'ensenyament-aprenentatge individual i grupal dels alumnes.

S'utilitzarà la metodologia flipped classroom per abordar diferents continguts de l'assignatura. Els/Les alumnes hauran de fer un treball continuat durant tot el curs.

L'organització del treball en grup es farà en funció de les característiques i nombre de persones matriculades a l'assignatura (podran ser grups base que treballaran com equip durant tot el període, o grups que es crearan específicament per activitats concretes). El criteri de configuració de grups estarà relacionat amb les famílies professionals relacionades amb els perfils de l'alumnat

Activitats de treball presencial

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes pràctiques	El paper de la Formació professional en el sistema productiu	Grup gran (G)	Anàlisi dels continguts teòrics per al coneixement de la informació per part de l'alumnat mitjançant tècniques de recerca d'informació. Amb la finalitat de conèixer els sectors productius relacionats amb les diferents famílies professionals dels cicles formatius de serveis, es realitzaran activitats pràctiques de recerca de fonts d'informació i un taller sobre la incidència de l'FP en el sistema productiu, amb una anàlisi de les futures ocupacions i les necessitats d'actualització dels futurs formadors.	6.75

Any acadèmic	2015-16
Assignatura	10732 - Complement de l'Especialitat de Tecnologia de Serveis 2: Contextualització
Grup	Grup I, AN
Guia docent	I
Idioma	Català

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes pràctiques	La formació professional a debat	Grup gran (G)	Per abordar l'actualitat de la formació professional, es faran diferents grups de debats a classe que analitzaran una situació actual de l'FP.	10
Classes pràctiques	Presentació infografia/póster	Grup gran (G)	De l'activitat 1, s'elaborarà una infografia/poster i es farà una exposició a classe de les diferents famílies professionals.	2

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Campus Extens.

Activitats de treball no presencial

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom en grup	Webquest: Les fonts documentals per a la impartició dels continguts de les famílies professionals de serveis	Amb la finalitat de conèixer i investigar sobre les diferents fonts de recerca de documentació per a l'elaboració de continguts tant teòrics com pràctics dels diferents mòduls professionals dels cicles formatius de serveis, es farà una recerca de fonts documentals mitjançant una webquest. Inclourà un apartat de síntesi i reflexió individual.	45
Estudi i treball autònom individual o en grup	Debat i discussions	Dels debats iniciats a classe, s'obrirà un fòrum per cada debat, per continuar la discussió del tema i fer una síntesi individual de cada problema analitzat.	11.25

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

L'evaluació es realitzarà contínua i amb el lliurament de les activitats segons el calendari previst.

1. Per a poder avaluar positivament l'assignatura, caldrà que l'alumne lliuri totes les activitats i haver assistit com a mínim al 65% de les sessions, participant i implicant-se en el desenvolupament d'aquestes de forma satisfactòria.
2. Totes les activitats tenen una data límit de lliurament que s'especificarà al llarg del curs.
3. Qualsevol actitud que obstaculitzi les dinàmiques d'aula podrà tenir repercussió sobre la nota final de l'assignatura, podent arribar a ser motiu de desqualificació.
4. El plagi d'alguna part o de la totalitat d'un treball o copiar a un examen és motiu de desqualificació; en aquest cas l'estudiant s'haurà de matricular novament el següent curs acadèmic per a poder superar l'assignatura

Any acadèmic	2015-16
Assignatura	10732 - Complement de l'Especialitat de Tecnologia de Serveis 2: Contextualització
Grup	Grup I, AN
Guia docent	I
Idioma	Català

El paper de la Formació professional en el sistema productiu

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Proves d'execució de tasques reals o simulades (recuperable)
Descripció	Anàlisi dels continguts teòrics per al coneixement de la informació per part de l'alumnat mitjançant tècniques de recerca d'informació. Amb la finalitat de conèixer els sectors productius relacionats amb les diferents famílies professionals dels cicles formatius de serveis, es realitzaran activitats pràctiques de recerca de fonts d'informació i un taller sobre la incidència de l'FP en el sistema productiu, amb una anàlisi de les futures ocupacions i les necessitats d'actualització dels futurs formadors.
Criteris d'avaluació	Participació activa i de qualitat a classe, grau d'implicació en la tasca del grup, capacitat de treball en equip, capacitat de creativitat i innovació, actitud positiva envers l'activitat. Qualitat formal del producte presentat i dels resultats.

Percentatge de la qualificació final: 25%

La formació professional a debat

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Tècniques d'observació (no recuperable)
Descripció	Per abordar l'actualitat de la formació professional, es faran diferents grups de debats a classe que analitzaran una situació actual de l'FP.
Criteris d'avaluació	Participació activa i de qualitat en els debats, respecte de paraula, qualitat de les aportacions mitjançant l'argumentació, capacitat de síntesi i organització de la informació, capacitat de negociació, treball en equip, assumpte de responsabilitats i resolució de problemes.

Percentatge de la qualificació final: 20%

Presentació infografia/póster

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Proves orals (no recuperable)
Descripció	De l'activitat 1, s'elaborarà una infografia/poster i es farà una exposició a classe de les diferents famílies professionals.
Criteris d'avaluació	Qualitat del resultat presentat i de l'exposició oral en base a la rúbrica elaborada per a aquesta activitat.

Percentatge de la qualificació final: 20%

Webquest: Les fonts documentals per a la impartició dels continguts de les famílies professionals de serveis

Modalitat	Estudi i treball autònom en grup
Tècnica	Proves d'execució de tasques reals o simulades (recuperable)
Descripció	Amb la finalitat de conèixer i investigar sobre les diferents fonts de recerca de documentació per a l'elaboració de continguts tant teòrics com pràctics dels diferents mòduls professionals dels cicles formatius de serveis, es farà una recerca de fonts documentals mitjançant una webquest. Inclourà un apartat de síntesi i reflexió individual.
Criteris d'avaluació	Grau d'implicació en la tasca del grup, capacitat de treball en equip, capacitat de creativitat i innovació, actitud positiva envers l'activitat, capacitat de síntesi. Qualitat formal del producte presentat i dels resultats.

Percentatge de la qualificació final: 25%

Any acadèmic	2015-16
Assignatura	10732 - Complement de l'Especialitat de Tecnologia de Serveis 2: Contextualització
Grup	Grup 1, AN
Guia docent	I
Idioma	Català

Debat i discussions

Modalitat	Estudi i treball autònom individual o en grup
Tècnica	Tècniques d'observació (no recuperable)
Descripció	Dels debats iniciats a classe, s'obrirà un fòrum per cada debat, per continuar la discussió del tema i fer una síntesi individual de cada problema analitzat.
Criteris d'avaluació	Participació activa i de qualitat en els debats, respecte de paraula, qualitat de les aportacions mitjançant l'argumentació, capacitat de síntesi i organització de la informació, capacitat de negociació, treball en equip, assumpte de responsabilitats i resolució de problemes.

Percentatge de la qualificació final: 10%

Recursos, bibliografia i documentació complementària

A Campus Extens es posarà tot el material didàctic necessari per al treball autònom, així com les lectures i la documentació de suport necessària per el desenvolupament de l'assignatura de caire més actualitzat i normativa en vigor.

Bibliografia bàsica

<http://www.caib.es/boib/index.do>
<http://weib.caib.es/>
<http://formacioprofessional.caib.es/sacmicrofront/contenido.do?jsessionid=8D6E9E00BDE23B6F3C708FB60C65981A?idsite=14&cont=1298&lang=ca&campa=yes>
<http://www.educacion.es/portada.html>
<http://www20.gencat.cat/portal/site/Educacio>
<http://www.caib.es/>
<http://www.cedt.junta-andalucia.es/empleo/index.asp>
<http://www.a-palma.es/>
<http://www.conselldemallorca.net/>
<http://www.gencat.net/>
[http://www.diba.es/ \(Diputació Barcelona\)](http://www.diba.es/)
[http://www.euskadi.net/ Govern Basc](http://www.euskadi.net/)
<http://www.imfof.es/>
<http://www.inem.es/>
<http://www.forcem.es/>
www.mec.es/instcual
<http://www.ine.es/>
<http://observatorilaboral.caib.es/>
[http://www.idescat.es/ \(Institut d'Estadística Catalunya\)](http://www.idescat.es/)
[http://www.lanbide.net/ \(Portal de Empleo Govern Basc\)](http://www.lanbide.net/)
<http://formacioprofessional.caib.es/web/index.htm>
<http://www.hobetuz.com/default.asp> Fundació Vasca para la Formació continua
[http://www.ince.mec.es/ Instituto para la Calidad en educación](http://www.ince.mec.es/)
[http://www.caib.es/ibae/reco/bte4/menu.htm \(Institut Balear d'estadística\)](http://www.caib.es/ibae/reco/bte4/menu.htm)
<http://www.education.unesco.org/>

Bibliografia complementària

Any acadèmic	2015-16
Assignatura	10732 - Complement de l'Especialitat de Tecnologia de Serveis 2: Contextualització
Grup	Grup I, AN
Guia docent	I
Idioma	Català

- AFYDE, Universidad Complutense de Madrid (1993). Estudio de las necesidades de formación de la empresa española. Madrid: Universidad Complutense de Madrid.
- Amat, O., Pineda, P. (1996). Aprender a enseñar. Una visión práctica de la formación de formadores. Barcelona: Gestió 2000, SA. Universitat Autònoma de Barcelona.
- Barzucchetti, S., Le Boterf, G., Vincent, F. (1993). Cómo gestionar la calidad de la formación. Barcelona: AEDIPE. Gestión 2000.
- Bell, C.R. (1997). Mentoring. Haga crecer a sus colaboradores. Barcelona: Gestión 2000.
- Beneyto, P.J., Guillén, P. (eds.) (1998). Formación profesional y empleo: la construcción de un nuevo modelo. Alzira: Germania.
- Birkenbihl, M. (1989): Formación de formadores, Madrid, Paraninfo.
- Blanchard, O. y Jimeno, J.F.(Dtores.) (1994): El paro en España: ¿Tiene solución?. Madrid: Consejo Superior de Cámaras de Comercio, Industria y Navegación.
- Bramley, P. (1986): Evaluation of Training. A Practical Guide. UK: BACIE.
- Buckley, R. ; Caple, J. (1991): Teoría y práctica de la formación. Madrid: Díaz de Santos.
- Cabrera, F.; Donoso, T.; Marín, M.A. (1993). Manual de formación pedagógica. Barcelona: PPU.
- Cachon, L. (ed.) (1999): Juventudes, mercados de trabajo y políticas de empleo. Valencia, 7 i mig.
- Cachon, L. (ed.) (2000): La inserción profesional. Alemania, Alzira.
- Casse, P. (1991). Instrumentos para una formación eficaz. Bilbao: Deusto.
- CEDEFOP (1991). Guía 1. Formación para la PYME. Competencias genéricas de los formadores y organizadores de programas de formación para pequeñas empresas. San Sebastián: CIDEC. Gobierno Vasco.
- Chataigner, Holzer, Le Boterf (1991). Experiencias en formación continua para dirigentes de PYMES. San Sebastián: CIDEC. Gobierno Vasco.
- Chauchard, J.L. (1993). Como diseñar un plan de formación. Serie Mini-Empresa, Barcelona: Ediciones Gestión 2000.
- CIDEC (1996). La formación en centros de trabajo. San Sebastián: Gobierno Vasco.
- CIDEC (1996). Nuevos yacimientos de empleo. San Sebastián: Gobierno Vasco.
- CIDEC (1997). La calidad de la formación. San Sebastián: Gobierno Vasco.
- Colom, A., Sarramona, J., Vázquez, G. (1994). Estrategias de formación en la empresa. Madrid: Narcea.
- Comisión de las Comunidades Europeas (1993). Crecimiento, competitividad y empleo. Retos y pistas para entrar en el siglo XXI. Libro blanco. Luxemburgo: Oficina de Publicaciones Oficiales de las Comunidades Europeas.
- Comisión Europea - DG XXII (1995). Enseñar y aprender: hacia la sociedad cognitiva. Libro Blanco sobre la educación y la formación. Luxemburgo: Of. de Publicaciones Oficiales de las Comisiones Europeas.
- Concepto. Servicios Empresariales (1995). Guía para la evaluación de la formación en las PYMES. Cómo valorar el impacto de la formación en la empresa. Madrid: Instituto para la Formación. Comunidad de Madrid.
- Consejo de las Comunidades Europeas (1994). Decisión del Consejo de 6 de diciembre de 1994 por la que se establece un programa de acción para la aplicación de una política de formación profesional de la Comunidad Europea (94/819/CE). Diario Oficial de las Comunidades Europeas N° L 340 de 29.12.94. P. 8-24.
- Consejo Superior de Cámaras de Comercio, Industria y Navegación de España (1992). La formación profesional en el nuevo contexto europeo. Madrid: Consejo Superior de Cámaras de Comercio, Industria y Navegación de España.
- Consejo Superior de Cámaras de Comercio, Industria y Navegación de España (1994). Formación en Centros de Trabajo. Orientaciones generales para su desarrollo. Madrid: Consejo Superior de Cámaras de Comercio, Industria y Navegación de España.
- Del río, E.; Jover, d. y Riesco, I. (1991): Formación y empleo. Barcelona, Paidós.
- Dupont, G., Reis, F. (1991 b). La formación de formadores: problemática y evolución. Berlín: CEDEFOP.
- Echevarría, B. (1993). Formación profesional. Guía para el seguimiento de su evolución. Barcelona: PPU.
- Espina, A. (1991). Empleo, democracia y relaciones industriales en España. De la industrialización al mercado único. Madrid: Ministerio de Trabajo y Seguridad Social.
- Fernández Enguita, M. (1992). Educación, formación y empleo. Madrid: EUDEMA. 3a. edición
- Ferrández, A., González, A.P. (1990). La programación del aprendizaje.. Zaragoza: Fondo Formación.

Any acadèmic	2015-16
Assignatura	10732 - Complement de l'Especialitat de Tecnologia de Serveis 2: Contextualització
Grup	Grup I, AN
Guia docent	I
Idioma	Català

- Ferrández, A., Jiménez, B. (1990). Seguimiento y evaluación de los procesos didácticos. Zaragoza: Diagrama.
- Ferrández, A., Puente, J.M. (Dtores.) (1991). Educación de personas adultas. Vol. 1 y 2. Zaragoza: Diagrama.
- Ferrández, A., Viladot, P. (1990). Formación de adultos en las empresas. Zaragoza: Diagrama.
- Feuillette, I. (1995): Le nouveau formateur, París, Dunod.
- Fundacion Confemetal (1999): El plan de formación de la empresa, Madrid.
- Galbeño (Dtor.) (1993). Estudio de necesidades de formación profesional. Sector Servicios de Naturaleza Turística. Vol. I, II, III. Madrid: INEM.
- Gan, F. i a. (1995). Manual de técnicas e instrumentos de formación en la empresa. Barcelona: Apóstrofe.
- Gan, F. i a. (1996). Manual de programas para el desarrollo de recursos humanos. Madrid: Apóstrofe.
- Generalitat de Catalunya (1996). Formació professional. Guia didàctica dels cicles formatius. Barcelona: Generalitat de Catalunya. ISBN: 84-393-3483-0.
- Gómez, I. (Dtra.) (1999). Estudio de necesidades de formación continua en la isla de Menorca. Palma: Govern Balear. Conselleria de Treball i Benestar Social. FSE.
- Gómez, I.(Dtra.) (1999). Estudio de necesidades de formación continua en las islas de Eivissa-Formentera. Palma: Govern Balear. Conselleria de Treball i Benestar Social. FSE.
- Hernando, T. (Coord.) (1991 a). Formación de formadores . Retos y avances. San Sebastián: CIDEC. Gobierno Vasco.
- Hernando, T. (Coord.) (1991 b). Nuevo contexto socioeconómico y estrategias de desarrollo local. San Sebastián: CIDEC. Gobierno Vasco.
- Horrach, A., Mascaró, P. (1998). Políticas de mano de obra en las empresas de Baleares. Palma: Gabinete Técnico CC.OO. Illes Balears.
- Jiménez, B. (1990). Las funciones y el rol del formador. Zaragoza: Diagrama.
- Jiménez, B. (1996). Claves para comprender la formación profesional en Europa y en España. Barcelona: EUB, SL.
- Jiménez, E., Barreiro, F., Sánchez,E. (1997). Los nuevos yacimientos de empleo. Los retos de la creación de empleo desde el territorio. Barcelona: Fundación CIREM
- Kirkpatrick, D. (2000): Evaluación de acciones formativas, Barcelona, Gestión 2000.
- Lázaro Lorente, L.Miguel; Martínez Usarraldo, M.Jesús. (1999). Educación, empleo y formación profesional en la Unión Europea. Universitat de València, Edició de: Departament d'Educació Comparada i Història de l'Educació. Serie Minor, 40, 1a ed.
- Le Boterf, G. (1991): Ingeniería y evaluación de los Planes de Formación, Bilbao, Deusto.
- LE BOTERF, G. (2000): Ingeniería de las competencias. Ediciones Gestión 2000. Barcelona.
- Le Boterf, G. et al. (1993): Cómo gestionar la calidad de la formación, Barcelona, Ediciones Gestión 2000.
- Le Boterf, G.; Dupoey, P.; Viallet, F. (1985): L'audit de la formation professionnelle. Paris: Les Éditions d'Organisation.
- Lévy-Leboyer, C. (1997). Gestión de las competencias. Barcelona: Gestión 2000, SA.
- López-Barajas, E. (Coord). (2006). Estrategias de formación en el siglo XXI. Barcelona: Ariel.
- MEDRANO, G. (1993): Nuevas tecnologías en la formación. Eudema. Madrid
- Ministerio de Trabajo e Inmigración (2009). Guia Laboral y de asuntos sociales 2009. Madrid. <http://www.mtas.es/es/Guia/texto/index.htm>
- Moreno, F. i Bailly-Baillère, M. (2002): Diseño instructivo de la formación "on-line", Barcelona, Barcelona Ariel.
- OIT. Organización Internacional del Trabajo (1993). Formación profesional.Glosario de términos escogidos. Ginebra: OIT (Traducción del original en inglés Vocational training: Glossary of selected terms. Ginebra: OIT, 1986).
- Pedró, F. (1992): Las respuestas de los sistemas educativos al reto del desempleo juvenil.Madrid: MEC.
- Pérez Díaz, V. i Rodríguez, J.C. (2002): La educación profesional en España, Madrid, Fundación Santillana.
- Pérez, M. (1997). Formación y empleo en España. Análisis y evaluación de la política de formación ocupacional. Granada: Universidad de Granada.
- Pineda i Herrero, P. (1994). La formació a l'empresa. Barcelona:CEAC.
- Pineda, P. (1995). Auditoria de la formación. Barcelona: Gestión 2000.

Any acadèmic	2015-16
Assignatura	10732 - Complement de l'Especialitat de Tecnologia de Serveis 2: Contextualització
Grup	Grup I, AN
Guia docent	I
Idioma	Català

- Pineda, P. (coord). (2002). Gestión de la formación en las organizaciones. Barcelona: Ariel
- Pozo, P. (1997). Formación de formadores. Madrid: Pirámide, S.A.
- Quere, M. (1989). Formation des formateurs des jeunes en entreprises. Berlín: CEDEFOP.
- Riesgo, L. (1983): La formación en la empresa, Madrid, Paraninfo.
- Sabon, G. (1995). La formation des tuteurs et des maîtres d'apprentissage. Pour une intégration réussie des jeunes dans l'entreprise. París: ESF.
- Salvá, F. (Dtor.) (1995). Auditoria sobre la formació en turisme a les Illes Balears: situació actual i propostes per al futur. Palma de Mallorca: Govern Balear. Conselleria de Comerç i Indústria. FSE. UIB. CODEFOC.
- Schwartz (1985). La inserció social i professional dels joves. Barcelona: Diputació de Barcelona.
- Schwartz, B. (1996). Modernizar sin excluir. México: SEP. DGETI. SEIT.
- Torroba, I. (1995). La formación en centros de trabajo. Programación y evaluación. Madrid: Escuela Española, SA.
- Vidal, I. (Coord.) (1996). Inserción social por el trabajo. Una visión internacional. Barcelona: CIES.
- Vilanova, E., Vilanova, R. (1996). Las otras empresas. Experiencias de economía alternativa y solidaria en el Estado español. Madrid: Talasa.
- VV.AA. (1993). La inserción sociolaboral a debate ¿del paro a la exclusión?. Madrid: Generalitat Valenciana. Ed. Popular.
- VV.AA. (1995 a). Formación, inserción y mercado segmentado. Palma de mallorca: Gabinete Técnico CC.OO. Illes Balears.
- VV.AA. (1995 b). Desempleo y precariedad en el mercado de trabajo balear. Palma de Mallorca: Gabinete Técnico CC.OO. Illes Balears.
- VV.AA. (1995). Aprender para el futuro: aprendizaje y vida activa. Documentos de un debate. Madrid: Fundación Santillana.
- VV.AA. (1997). El empleo de los inempleables. Madrid: Popular.
- VV.AA. (1997). La inserció sociolaboral dels joves des Raiguer de Mallorca. Anàlisi de necessitats i propostes d'actuació. Palma de Mallorca: Mancomunitat des Raiguer. Consell Insular de Mallorca.
- VVAA. (1996). CIFO. 2on. Congrés Internacional de Formació Ocupacional "Les Reformes en la Formació Professional". Àrea de Didàctica i Organització Escolar. Departament de Pedagogia Aplicada. Universitat Autònoma de Barcelona. Barcelona, 14 a 17 de juny de 1995.
- Wuhl, S. (1991). Du chômage à l'exclusion?. L'état des politiques, l'apport des expériences. Paris: Syros/Alternatives.
- Formación XXI. Revista de Formación y empleo <http://formacionxxi.com/porqualMagazine/do/get/magazine/2008/06/text/xml/11.xml.html>
- Revista Herramientas. http://www.cirem.org/esp/0402herram_CAST.htm (no disponible on-line, necessita subscripció)

Altres recursos

- <http://www.bib.uab.es/project/remjour3.htm>
- http://www.eae.es/recursos_informac_internet/recursos%202.htm
- <http://www.rediris.es/diseven/>
- <http://www.ilo.org/public/spanish/> (OIT)
- <http://www.educaweb.com/>
- <http://www.cereq.fr/cereq/califica.html> CENTRE D'ETUDES ET DE RECHERCHES SUR LES QUALIFICATIONS
- http://www.cinterfor.org.uy/public/spanish/region/ampro/cinterfor/temas/youth/doc/cint/jee/pol_ins/
- <http://prometeo.us.es/>
- <http://www.cirem.org/>
- http://www.estudios.lacaixa.comunicacions.com/webes/estudis.nsf/wurl/pfeshomecos_cat
- * Centro de Investigaciones Sociológicas CIS <http://www.cis.es>
- * CIDE <http://www.mec.es/cide/>

Any acadèmic	2015-16
Assignatura	10732 - Complement de l'Especialitat de Tecnologia de Serveis 2: Contextualització
Grup	Grup 1, AN
Guia docent	I
Idioma	Català

<http://www.vallesnet.org/~xavip/articulos/bibvirt.htm> (biblioteques virtuals)

<http://cabib.uib.es/>

<http://www.cbuc.es/ccuc>

<http://www.csic.es/cbic/acceso.htm>

<http://www.bne.es/> (Biblioteca nacional Espanya)

http://europe.eu.int/eclas/about_fr.htm (catàleg biblioteques UE)

http://www.eurydice.org/Publication_List/En/FrameSet.htm

ques UE)

* Education Virtual Library

<http://www.csu.edu.au/education/library.html>

Educación en Internet. <http://www.ucm.es/bucm/edu> Pàgines creades per la Biblioteca de la Facultat d'Educació de la Universidad Complutense

EdWeb <http://edweb.cnidr.org/90/>

InfoEdEs. Links Educativos en Español <http://www.uv.es/~aliaga/spain.html>

(Asociación interuniversitaria de investigación educativa.) <http://www.uv.es/aidipe/>

Recursos de Educación en Internet Página de enlaces de la Biblioteca de la Universidad Autónoma de Madrid

<http://www.uam.es/estructura/servicios/Bibliotecas/paginas/educa.html>

Recursos Internet d'Educació <http://www.bib.uab.es/human/educacio.htm> Pàgina de la Universitat Autònoma de Barcelona

Recursos para la investigación educativa Pàgines de la web del CIDE <http://www.mec.es/cide/investigacion/investig.htm>

<http://www.3ieduca.com/> 3i és un grup de dinamització per l'ús de internet en el món educatiu en els camps més diversos desde la administració, la recerca, l'escola o l'educació familiar.

EUROPA

<http://www.cbe.es/> Centre Balear Europa

<http://www.europa.eu.int> Unió Europea

http://europa.eu.int/agencies/cedefop/index_es.htm

<http://www.eurydice.org/>

web The Electronic Training Village(<http://www.trainingvillage.gr>) : pàgines de referència para todo lo relacionado con la formación profesional.

<http://www.cedefop.gr/>

REVISTES

<http://www.peretarres.org/revistaeducaciosocial/monografics.html>

<http://sumaris.cbuc.es/bbdd/materies/3.html> (Sumaris revistes Universitats catalanes)

<http://www.expansionyempleo.com/edicion/indice/>

<http://www.fondoformacion.es>

<http://www.campus-oei.org/crespansa.htm#aa> (índice revistas educacion)

